

ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА

ДОКЛАД

НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
ЗА ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА
АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА ПО
ОФТАЛМОЛОГИЯ

ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.1. МЕДИЦИНА
ВЪВ ВОЕННОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за Програмна акредитация на докторска програма „ОФТАЛМОЛОГИЯ” от професионално направление 7.1 Медицина във Военномедицинска академия – София.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на ОНС „доктор“ в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 Г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №10/08.04.2021 г
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС Ръководител: Доц. д-р Андрей Андреев, дм – офталмолог Членове: 1.Проф. д-р Валентин Стоянов, дм – УНГ 2.Доц. д-р Мая Дановска, дм – невролог Наблюдаващ процедурата член от ПКЗС: проф. д-р Снежанка Тишева, дмн	Протокол №7/30.03.2023 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	20.04.2023 г.,
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №24/27.06.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №25/03.07.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция /ПК предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Дадена е е програмна акредитация на докторска програма „Офталмология“ от професионално направление 7.1. Медицина във Военномедицинска академия на основание на обща оценка по критериите 8.49 (осем цяло и четиридесет и девет стотни).

1.Препоръката на НАОА от предишната акредитация е Хабилитираните лица да повишат качеството на научната си дейност.Увеличен е броят на хабилитираните лица в клиниката с трима доценти през отчетния период.Увеличена е публикационната активност на хабилитирания състав.Повишено е качеството на обучение на докторантите по научната

специалност „Офталмология”, като е увеличен броят на практическите упражнения на докторантите

Препоръката е изпълнена.

В катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия” към ВМА, по научната специалност „Офталмология” за периода 2016-2023 г. са защитени **4 броя** дисертации

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството.

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

По 1.1.1. Мисията на катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия” към ВМА е: да бъде водеща образователна и научна институция с утвърдена идентичност в европейското и световно образователно пространство, ориентирана към осигуряване на висококачествено обучение; провеждане на значими научни изследвания, въвеждане на иновации и модерни технологии.

Стратегическата цел на Военномедицинска академия и катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия” към ВМА, за периода 2016-2022 г. е развитие на организацията като водещ образователен, научноизследователски и технологичен център сред научните организации в България и утвърждаването им сред сродни университети и научни организации зад граница.

За постигане на стратегическата цел са формулирани задачи за изпълнение в три приоритета. Във Военномедицинска академия приемът и обучението на докторантите, както и процесите, произтичащи в организацията се регламентират от нормативни документи:

1.1.2 Във Военномедицинска академия съществува цялостна стратегия за качеството на обучение и процеса на неговата реализация. Създадена е и функционира система за

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав в съответствие с действащото законодателство. Системата от правила е приета на АС във ВМА на 10.10.2018 г. и включва сбор от правилници за осигуряване, поддържане, развитие и непрекъснато усъвършенстване на академичния състав. Реализацията се осъществява от комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес, подкомисия за качествено обучение на докторанти, отговорник по качеството на Катедрата. Академичният съвет периодично разглежда и анализира данните за академичното развитие, които се огласяват чрез периодично публикуване в сп. „Военна медицина“. Комисията по качеството в професионалното направление и специалността планира и осъществява два пъти годишно вътрешни одити за оценка на качеството и функциониране на съответните програми за обучение.

1.1.3. Във Военномедицинска академия научната организация изгражда и прилага политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст. Учебните програми се актуализират ежегодно и изцяло покриват изискванията за съответната специалност.

Резултатите от научноизследователската дейност се представят на лекции и други научни форуми, в които участват докторантите и студентите. Приоритетите, които са разработени в отговор на съвременните насоки в развитието на специалността, включват изследователска дейност в областта на микрохирургията на катарактата, заболявания на роговицата – диагностика и лечение, заболявания на ретината – диагностика и лечение, диагностика и лечение на глаукомата, окулопластична хирургия.

Докторските програми в специалност „Офталмология“, са в съответствие с основните направления на научноизследователската дейност във ВМА.

1.1.4 Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и са оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство, приети на АС към ВМА на 10.10.2018 г., Протокол 10. Във ВМА съществува автоматизирана система за плагиатство. Публикациите в списание „Военна медицина“ са рецензирани. Във ВМА е създадена система, гарантираща качеството на научноизследователската дейност и стриктно спазване на етичния кодекс.

Във ВМА – Катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия“ е създадена система, гарантираща качеството на научноизследователската дейност и спазване на етичния кодекс. Контролът се включва на различни етапи от разработването на научните проекти до публикуване на резултатите. Организацията на научни изследвания от терапевтичен и нетерапевтичен тип подлежи на установени в международни и национални етични и законови документи стандарти.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1.:

Целта на подготовката за придобиване на ОНС „доктор“ по „Офталмология“ във ВМА е в съответствие с мисията, целите и задачите на Университета. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници и е съобразено с действащото законодателство.

Докторските програми се реализират в – Катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия“ към ВМА.

Цялостната дейност за обучение по докторските програми по очни болести е подчинена на системата за качество във ВМА, без да се пренебрегва нейната специфика.

Докторските програми по „Офталмология“ се включват успешно в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката, адекватно на съвременните особености в развитието на офталмологията.

Във ВМА са изработени и се изпълняват правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация, съответстващи на ЗВО. Те се гарантират от Правилника на Университета и от Комисията по етика на научноизследователската дейност.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

2.1.1. Докторските програми във ВМА, Катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия“ са разработени по утвърдени процедури, с участието на висококвалифицирани учени. За всяка докторска програма се разработват учебен план, учебна програма и квалификационна характеристика, където са отразени целите на програмата, описанието на получаваната квалификация в рамките на лекциите от груповия и индивидуалния учебен план, а така също и професионалните компетенции, получавани след защитата на дисертационния труд. Изпълнението на конкретните научноизследователски дейности е отразено в детайли в индивидуалния учебен план за подготовка на докторанта. В разработването на докторската програма по „Офталмология“ е участвал част от академичния състав от Катедра „Очни болести, Ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия“ към ВМА в състав: един професор и трима доценти.

В катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия“ към ВМА, по научната специалност „Офталмология“ за периода 2016-2023 г. са защитени **4 броя** дисертации.

Докторската програма по Офталмология напълно съответства на академичната среда, предоставя възможност за развитие на новите кадри и отговоря на потребностите за продължаване на обучението на завършилите с магистърска степен лекари.

2.1.2. Обучението на докторантите по Офталмология се реализира в Клиниката по Офталмология. То се осъществява чрез съвременни образователни форми и методи – лекции, курсове, специализации, участие в научни форуми у нас и в чужбина и др. Създадени са условия за обучение на докторантите чрез прилагане на съвременни технологии в областта на диагностични и хирургични процедури, езиково обучение, участие в курсове и специализации у нас и в страните-членки на НАТО. Установена практика е разработените части от дисертацията и нейният окончателен вариант да се обсъждат в научните съвети и заседания на Катедрата. След изпълнение на даден етап от подготовката на дисертационния труд, докторантите докладват резултатите пред Катедрения съвет. Текущата дейност на докторанта се контролира от научния ръководител и началника на катедрата и периодично се обсъжда в Катедрения съвет. Веднъж годишно докторантите се атестираат, а оценките се обсъждат и приемат от Академичния съвет.

Защитилите докторанти в Клиника „Офталмология“ на ВМА през последните 5 години имат качествата на авторитетни специалисти и преподаватели в своята област.

2.1.3. Изготвената учебна документация се намира на разположение и всеки момент се прилага в личните досиета на докторантите. Тя ежегодно се анализира и обновява със съдействието на научните ръководители и докторантите. Документацията включва конспект за конкурсния изпит по докторската програма, конспект за докторантския изпит по докторската програма, индивидуален учебен план за подготовка на докторант, атестационна карта (за тримесечен период за редовните докторанти и за едногодишен период за всички останали форми на провеждане на докторантурата). **Документацията на докторантите по Офталмология е налична и пълна.**

2.1.4. Анализът на актуалността на тематиката се прави на базата на сравнителни проучвания по дадената проблематика в национален и световен аспект. Вторият анализ на потенциалните работни места се базира на резултати от проучвания, относно заетостта на специалисти със същата или сходна квалификация (национални проучвания, рейтингова система, разговори с работодатели, потенциални потребители на кадрите, анализ на незаетите работни места и сфери на възможна реализация на специалистите). Международните контакти, съвместните научни разработки с научни колективи извън страната, участието в международни научни форуми в чужбина, са предпоставка за подготовка на докторантите съобразно Европейските изисквания и тяхната конкурентоспособност на пазара на труда у нас и в чужбина.

2.1.5. Хармонизирането на дейностите по обучението на докторантите във Военномедицинската академия с тези на Европейското образователно пространство намира израз в: мобилност на докторантите; уеднаквяване на учебно съдържание; взаимно признаване на дипломи; организиране на продължаващо допълнително обучение, адекватно на динамичните изменения в пазара на труда.

Академичният състав, провеждащ обучението по „Офталмология” е добре осведомен за научните достижения по настоящата специалност в Медицинските университети в България и в ЕС.

2.1.6. Подготовката на докторантите се провежда чрез организиран учебен процес. С него се цели разширяване на познанията по специалността, методическите и езикови познания на докторанта, което ще обезпечи разработване на дисертационния труд на съответното научно равнище. Съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА, в служба „Учебна и научноизследователска дейност” и в катедрата се съхранява документацията за прием и обучение на докторантите, като периодично се анализира и обновява. Упражнява се контрол върху спазването на изискванията на нормативните документи.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1.:

Докторските програми във ВМА, вкл. докторската програма по „Офталмология“ са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и са сравними с подобни у нас и в Европа. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг: учебна документация, изработване и оценяване на програмите, етап на работа, контрол на достоверността и автентичността на разработките, позволяващи своевременна защита, професионална мобилност и успешна реализация на пазара на труда.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите.

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1. Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма. Във ВМА е осигурен достъп до най-големите световни и европейски научноизследователски бази данни, лицензирани от Министерството на образованието и науката: ISI Web of Science, Scopus, EBSCO.

3.1.2. Съгласно кредитната система, разработена въз основа на Европейската система за набиране и трансфер на кредити, в хода на изпълнение на образователната програма, докторантите трябва да придобият определен брой кредити по време на обучението си в докторската програма.

Учебният план от своя страна се дели на групов учебен план и индивидуален учебен план. Груповият учебен план се осъществява в рамките на Докторантското училище. Посещавайки Докторантското училище, докторантите натрупват определен брой кредити. Подготовката и обучението на всеки докторант се осъществява по Индивидуален учебен план, изготвен със съдействието на неговия научен ръководител, обсъден и приет на Катедрен съвет и утвърден от Академичен съвет. Индивидуалният учебен план определя насочеността на докторантурата и се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години.

За подготовката на докторантите в катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия” към ВМА има установени отношения с водещи специалисти от международни организации като Европейското офталмологично общество (SOE), Международното Офталмологично общество (ICO), Европейското общество по рефрактивна и катарактална хирургия (ESCRS), Евроретина (Euroretina), Немското офталмологично общество (DOG), Българското дружество по офталмология (БДО), Съюз на учените в България, и други.

3.1.3. Изпълнението на индивидуалните програми на докторантите периодично се контролира от научния ръководител, КС, АС. Индивидуалните учебни планове на докторантите конкретизират отделните етапи при подготовка на дисертационния труд и сроковете и очакваните резултати от изпълнението на всеки етап. Контролът по спазването на индивидуалния план се осъществява регулярно от научния ръководител и ръководителя на катедрата, в която е зачислен докторантът. На Катедрен съвет докторантът представя етапен отчет за дейността, която е извършил през изминалия период. Отчетът се приема на Катедрен съвет и утвърждава от Академичният съвет. Резултатите и оценка за работата им се съхраняват в личното дело на всеки докторант. Резултатите от научноизследователската си дейност, извършена по научноизследователски проекти, докторантите представят и в етапния и краен отчет на проекта.

3.1.4. Оценяване постиженията на докторантите се осъществява през целия период на разработка на докторския труд чрез контрол на индивидуалния учебен план, отчетите, участие в научноизследователски проекти и изготвяне на научни съобщения.

Атестация на всеки докторант се извършва, съгласно изискванията на ЗРАС, в края на всяка академична година, като се попълва Карта за НПС и докторанти. Изпълнението на индивидуалния план се контролира пряко от научния ръководител, така също от Ръководител катедра, въз основа на представен от докторанта отчет за извършените дейности. Отчетите съдържат изпълнение на планираните задачи, етапа на разработване на дисертационния труд, брой публикации и научни съобщения, участие в разработването на

проекти, и други форми на научноизследователска дейност. Със свое решение Катедреният съвет предлага на Академичния съвет оценка за дейността на докторанта. Само докторанти изпълнили планираните дейности по Индивидуалния учебен план и събрали изискуемия минимален брой кредити се допускат до предзащита пред разширен катедрен съвет.

3.1.5. Съгласно Правилника за развитие на академичния състав във ВМА, жалбите от докторанти, свързани с осигуряване на условия за изпълнение на индивидуалния план, ползване на допълнителни финансови ресурси и с действие или бездействие на отделни звена на университета, или на отделни членове на колектива му, което би довело или би могло да доведе до нарушаване на нормативни актове при осъществяване на дейността и/или учебния процес. Във ВМА са приети и действат Правила и процедури за разглеждане на оплаквания, жалби, сигнали и предложения от студенти и докторанти.

През отчетния период не са подавани жалби и оплаквания от докторанти, включително от докторанти в сектор „Офталмология“

Констатации за изпълнение на критерий 3.1.:

Подготовката на докторантите по офталмология във ВМА се реализира със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективно обучение. Всички етапи се контролират ефективно от прекия ръководител на научното звено и чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Оценяването на постиженията се осъществява чрез научните прояви и текущи вътрешни одити. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите.

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

4.1.1. Приемът и обучението на докторантите във ВМА е в съответствие със законовите изисквания (Закон за висшето образование, Закон за развитие на академичния състав в Република България, Правилник за неговото приложение). ВМА е създала свой Правилник, приет на заседание на Академичен съвет, за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА. Във ВМА функционира отдел „Учебна и научноизследователска дейност“, който има задача да контролира и проследява функционирането на системата и спазването на всички стъпки от приема на докторантите до тяхната професионална реализация. Към отдела се поддържа електронен регистър база данни за пълен контрол на състоянието на докторантите по докторски програми и други критерии.

В Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА са описани процедурите, които обхващат всички етапи от пътя на докторанта. В него са описани всички стъпки, документи и органи, които следва да съблюдават спазването на описаните дейности. През атестационния период основен документ за подготовката на докторанти е Правилникът за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА и приложенията към него. Всяка промяна в този Правилник по отношение на докторските програми се отчита своевременно в текущите процедури.

По 4.1.2. Във ВМА се прилагат разнообразни форми за включване на студенти и докторанти в изпълнението на научно-изследователски проекти и научни прояви: участие в научни колективи на съответни звена, участие в изследователски екипи на външни

организации, участие в изследователски проекти, индивидуално разработване на изследователски проект. Тези форми се популяризират чрез различни информационни средства. Включването на докторанти в научноизследователската дейност е основно направление за реализиране на една от основните цели – постигане на оптимален баланс на изследователска дейност и обучението.

Осигурена е възможност за публикуване на техни статии в различни печатни научни издания (списания, сборници с научни публикации и др.).

Част от западните заглавията (Military Medicine; Medecine et Armees; Revue Internationale des Services de Sante des ForcesArmees;Journal of Royal Army Medical Corps, Medical Corps International Forum) се получават единствено в библиотеката на Военномедицинската академия, като същевременно се ползват и от другите сродни библиотеки в страната.

Докторантите от катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия” към ВМА, могат да публикуват най-значимите си достижения в специализираното научно списание „Военна медицина” – ISSN-1312-2746, официално издание на Българското научно дружество по военна медицина и Военномедицинска академия, в научното списание на Балканския военномедицински комитет – Balkan Military Medical Review – ISSN-1107-6275, в специализираното научно списание „Български офталмологичен преглед” – ISSN 1311-0624.

За периода от 2016 – 2022 г. в Клиника „Очни болести” са били зачислени 4 докторанти, трима от които успешно са защитили своите дисертационни трудове. Като цяло относителният дял на участие на докторанти от катедрата в разработване на национални и международни проекти е 8%.

По 4.1.3. ВМА има сключени договори за сътрудничество с висши училища и научни организации за мобилност на преподаватели, специализанти и докторанти.

Докторантите във ВМА имат възможност да разработват част от трудовете си в други структури в България и Европа, съгласно сключените 19 договора за сътрудничество между ВМА и други институции. Участието на докторантите във ВМА в научната продукция и в научните форуми през последните 5 години е 14%.

По 4.1.4. Във ВМА съществуват условия за реализиране на нормативно уредените процедури по приема, обучението и реализацията на докторантите.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1.:

Във ВМА има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа с докторантите във всички етапи на тяхната подготовка. Те се включват активно в научноизследователски проекти. Сътрудничеството с научни структури у нас и в чужбина осигурява подобряване на качеството на обучение във ВУ и кариерното развитие на докторантите.

Стандарт 5. Преподавателски състав.

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

По 5.1.1. Развитие на академичния състав е основен фокус на управленската политика и стратегия на ръководството на Университета. Разработените критерии за заемане на академични длъжности надвишават определените минимални изисквания в ЗРАСРБ и позволяват подбора на преподаватели с висок потенциал и доказани качества. Обучението на студентите, докторантите и специализантите във ВМА се извършва от високо квалифицирани преподаватели, които са експерти в своите области. При подбора и взимането на решения за развитие на академичния състав се спазват всички законови изисквания за прозрачност и се предоставя широк достъп до информация на всички заинтересовани.

В Клиника „Очни болести“ на Катедра „Очни болести, УНГ болести и Орална хирургия“ при ВМА, съществува благоприятна академична среда и се оценява значението на научния ръководител за успеха на докторската програма. Във ВМА има един професор и трима доценти на основен трудов договор с доказана квалификация по докторската програма „Офталмология“ (проф. д-р Лъчезар Войнов, дм, полковник доц. д-р Атанас Калайджиев, дм, доц. д-р Христина Видинова, дмн, доц. д-р Георги Йорданов, дм), един лекар – Д-р Кирова е с ОНС „Доктор“ по докторската програма „Офталмология“.

Всички работещи в Клиника „Очни болести“ лекари, имат специалност по очни болести и много от тях са с дългогодишен стаж по специалността. Академичният състав на Клиника „Очни болести“ е 35% от общия лекарски състав на катедрата.

През периода 2016-2022 г. хабилитираните лица са били и са научни ръководители на четирима докторанти. Трима от тях успешно са придобили образователна и научна степен „Доктор“. Има една защита на дисертация за „ Доктор на науките“.

По 5.1.2. Позитивната академична среда в сектор „Очни болести“, съчетана с дългогодишния научно-преподавателски опит, високата квалификация и професионалната прецизност на хабилитираните преподаватели, създава необходимите условия за качествено ръководене и адекватна оценка на цялостния труд на докторантите в областта на докторската програма „Офталмология“.

Публикационната активност на преподавателите от Клиника „Очни болести“ за отчетния период на акредитацията е както следва:

- издадени учебници, учебни помагала и монографии – 6 броя:
- в научни издания в България – 27
- в научни издания в чужбина – 6
- участия в конгреси и конференции – 26
- участие в международни научни проекти - 1

По 5.1.3. В сектор „Очни болести“ се провежда научноизследователска дейност по тематиката на специалността. Основните тематични направления са микрохирургия на катарактата с приложение на различни видове интраокуларни лещи; консервативно и хирургично лечение на роговицата, консервативно и оперативно лечение на глаукома, лечение на заболяванията на ретината и др. Членовете на академичния състав на Катедрата са консултанти и ръководители на специализанти и докторанти (общо 4), рецензенти на

научни статии, членове на редакционни колегии на научни списания, експерти и консултанти.

Осъществяването на поставените цели и задачи на докторската програма налага интегриране и комуникация с широк спектър от научноизследователски и образователни среди в областта на биологията, медицината, фармацията, модерните биотехнологии, както и редица други медикобиологични и клинични направления.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1.:

Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели със специалност „Офталмология” на основен трудов договор към ВУ, с богат професионален опит, които развиват активна научноизследователска дейност, имат висока публикационна активност свързана тематично с докторантурата и оповестена чрез участие в научни форуми.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите.

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

По 6.1.1. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите. Клиниката по Очни болести разполага с една собствена учебна зала с 30 работни места. За докторантите е осигурена възможност за работа в кабинет с 2 работни места с компютър и достъп до ИНТЕРНЕТ.

По 6.1.2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.

В катедра „Очни болести, ушни, носни и гърлени болести и орална хирургия” е създадена и се поддържа необходимата материална база, осигуряваща условия за учебна и изследователска дейност на докторантите. ВМА разполага със служба по експериментална медицина, където могат да се извършват опити, свързани с обучението по докторската програма. Изградената материално-техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите е в съответствие със спецификата на научната специалност.

Катедрата разполага с лекционна зала снабдена с мултимедия, може да ползва аудиторията на ВМА. За докторантите съществуват работни места с осигурен компютърен достъп с интернет.

Изградена е необходимата материално-техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите в съответствие със спецификата на научната специалност – съвременна биомикроскопия, тонометрия, ОСТ, лазерна терапия модерна операционна за катарактална хирургия. Докторантите са осигурени с работни места.

Докторантите могат да използват библиотеката на ВМА, както и наличната литература в катедрата. Библиотеката на ВМА подпомага преподавателската, научноизследователската и лечебно-диагностичната дейност на академичния състав, както и самоподготовката на докторантите.

По 6.1.3. ВМА има споделен договор с 32 библиотеки в страната. Библиотеката на Военномедицинска академия със своите над 28 800 библиотечни единици научна и справочна литература предоставя богати възможности за информиране. Библиотеката

членува в Българския информационен консорциум (БИК). Библиотечните дейности са автоматизирани. Работи се с електронен каталог книги и електронен каталог читателска картотека по софтуер на СофтЛиб. Докторантите имат свободен достъп до много online научни бази данни на EBSCO Information Services. Те са достъпни за читателите както в библиотеката, така и от компютрите на работните им места в клиниките. Във Военномедицинска академия има изградена компютърна мрежа с работни места във всички катедри, клиники и лаборатории (автоматизирана болнична система) и е осигурен денонощен достъп до Интернет, който едновременно с „online” достъпа до абонираните бази данни, осигурява на читателите възможност да ползват широк кръг информация за световните достижения в областта на медицинската и военномедицинската наука.

По 6.1.4. Докторантите във ВМА имат възможност да публикуват в списание „Военна медицина”, издание на ВМА и Научното дружество по военна медицина, което излиза с 4 книжки годишно и е индексирани в списъците на НАЦИД. Друга възможност за публикуване е списанието Balkan Military Medical Review, издание на Балканския Военномедицински Комитет. Докторантите имат възможност, заедно с водещи специалисти в съответната област да публикуват резултати от научните си разработки в списания, реферирани в западни бази данни.

Разходите за консумативи, лабораторни изследвания и други, тъй като се свързват с диагностично-лечебния процес в съответната клиника и не се извършват самоцелно (единствено и само за нуждата на съответната докторантура не се изчисляват отделно). Всички разходи за всяка една докторантура се разглеждат в Съвета по отбрана след аргументирано становище на Началника на ВМА.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

ВМА разполага с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно-преподавателска дейност и предлага адекватен академичен комфорт през жизнения цикъл на докторантите по офталмология. Базата на ВУ обезпечава теоретичната и практическа подготовка на докторантите. Творческата активност на докторантите се стимулира строго регламентирано в организационен и финансов аспект, което се доказва от участията им в научни форуми, реализация на проекти и публикационната им активност.

Стандарт 7. Управление на информацията.

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.

ВМА има изградена вътрешна информационна система (Форум), в която се публикува актуална информация, свързана с обучителния процес на докторанти, специализанти и курсисти. Отделно информацията е публично достъпна и чрез уеб сайта на ВМА (www.vma.bg). Военномедицинска академия разполага и с Лаборатория по информационно осигуряване, която е тясно профилирано за изграждане на автоматизирани информационни системи, базиращи се на съвременна електронноизчислителна техника. Отдел „Учебна и научноизследователска дейност” към ВМА разполага с необходимата техника и се извършва предпечатна подготовка, разпечатване на документи, статии, доклади, постери и научни публикации на академичния състав и другите служители от Военномедицинската академия при участие в наши и международни научни форуми.

По 7.1.1. Във ВМА се събира и анализира информация за дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството (включително външни заинтересовани страни), осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма, развитието и успеваемостта

на докторантите, удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение, учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите и кариерното развитие на завършилите докторанти се извършва с провеждане на редовни анкети сред докторантите и академичния състав. Анкетният лист за провежданите анкети е разгледан и приет от Академичния съвет на ВМА. Анкетите се провеждат и анализират от катедра „Военна медицина“ и се публикуват в списание „Военна медицина“.

По 7.1.2. Във ВМА периодично се обсъждат и анализират на заседание на Академичния съвет и се огласяват чрез публикуване в списание „Военна медицина“ резултатите, свързани с управлението на качеството на обучение и необходимостта от промяна, ако такава е наложителна.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1.:

ВМА има изградена стройна система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите. Функционирането на системата се осигурява от редовното обновяване на докторските програми, административната подкрепа, собствената документация, периодичните външни и вътрешни одити и публичното оповестяване на ефективността на резултатите.

Стандарт 8. Информация за обществеността.

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

По 8.1.1. ВМА осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.

Основно място за публикуване на обществено достъпна информация е сайтът на ВМА. В него се публикува информация за докторските програми; работни и нормативни документи, отнасящи се за хода и процедурата на обучение. Чрез сайта на ВМА се дава обществена информация за обявените, текущите и приключилите процедури за придобиване на ОНС „Доктор“. Там е достъпна и актуална информация за наредби, правилници, решения на Общо събрание, решения на Академичния съвет. В панела „Научноизследователска дейност“ – от падащото меню „Конкурси“, докторантите могат да се осведомят за текущите конкурси, а в падащото меню „Процедури“ за предстоящите и защитени дисертации във ВМА. Периодично се организират научни конференции, на които учени, докторанти и студенти представят свои разработки и резултати, като представените резултати след оформянето им в публикации, според изискванията и рецензирането им от специалисти се публикуват цялостно или в резюмиран вид в съответните специализирани списания и сборници.

По 8.1.2. Информация относно възможностите за мобилност на докторантите се получава в Библиотеката на ВМА, където се намират *19-те договора за сътрудничество между ВМА и други лечебни заведения.*

По 8.1.3. На докторантите е дадена възможност при условие, че имат одобрен и включен в програмата на съответното научно мероприятие доклад или постер да го представят на съответното научно мероприятие в страната или чужбина, като разходите за пътни, дневни, квартирни пари и такса участие се поемат от ВМА. Изключително авторитетен форум, в който активно участие с доклади и постери участват докторантите на ВМА е ежегодният конгрес на Балканския военномедицински комитет /БВМК/, създаден по инициатива на Военномедицинска академия с участието на военномедицинските служби на Албания, България, Гърция, Румъния, Сърбия и Турция.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1.:

ВМА предоставя публично системна информация за учебната документация и качеството на обучение по докторските програми, постиженията на докторантите, участието им в научни форуми, публикационната активност. Създава условия за участие на докторантите в широки, международни форуми и популяризиране на техните постижения.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите.

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

По 9.1.1. Докторските програми подлежат на постоянен контрол и мониторинг от страна на ръководителя на Катедрата – обучаващо звено и от научния ръководител на докторанта. Те се осъвременяват непрекъснато, според планираните и проведени проучвания, а промените се утвърждават с решения на Катедрения и на Академичния съвети.

Организацията на докторските програми изисква редовни отчети пред Катедрения съвет и Академичния съвет. Това позволява академичният състав на КУНГБ и ръководството на ВМА също да упражняват редовен мониторинг на работата на отделните докторанти и на докторските програми.

По 9.1.2. Докторската програма по офталмология присъства непрекъснато и приоритетно в образователната, подчинена на изискванията на европейските образователни тенденции, на обществените и национални нужди, развитието в областта на науката и доброто познаване на състоянието на пазара на труда. Съблюдават се научните предпочитания на докторантите и тяхната удовлетвореност от изследователската им работа.

ВМА осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми. От представените протоколи е видно, че политиката по качество, приета от ВМА, се следва от ръководството на Катедрата.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1.:

Във ВМА се осъществява редовен мониторинг и осъвременяване на докторските програми, съобразно актуалната научна информация. Провежданият системен вътрешен контрол допринася за повишаване на ефективността на обучението и изпълняване на целите на дисертациите по Офталмология. Ръководството на Клиниката по Очни болести изпълнява политиката по качество на ВМА.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството.

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

По 10.1.1. Съгласно „Стандарти и насоки за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG)“, докторските програми са обект на периодично външно оценяване, което се базира на взаимодействието между двете институции и се основава на изготвения доклад-самооценка, доказателствения писмен материал и представения материал на срещите.

Цикличното външното осигуряване на качеството на докторантурите във ВМА се осъществява от специалисти в медицинските университети в Пловдив, Варна и Стара Загора. Всяка докторска програма е обект на следакредитационно наблюдение и контрол. ВМА ежегодно изготвя график на докторските програми, подлежащи на актуализация и акредитация. Изготвените самооценки по докторските програми се представят на заседание на АС. Голяма част от докторските програми са претърпели промяна в резултат на

препоръките от външни оценки. Изпълняват се решенията на Академичния съвет за отстраняване слабостите от предходните акредитации

Констатации за изпълнение на критерий 10.1.:

Във ВМА е внедрена успешно функционираща система за управление на качеството. Структурите на ВУ, както и Клиниката по офталмология, преминават циклично през самооценка и външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на докторските програми.

**Председател на ПКЗС:
(Проф. д-р Здравко Каменов, дмн)**